

VOLT EGYSZER EGY ARÉV - KÖNYV JELENT MEG A JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Ötven éve történt - Volt egyszer egy ARÉV, volt egyszer egy kiállítás: a fél évszázados jubileumhoz kapcsolódó kiállítás anyagából megjelent könyvet mutatták be csütörtökön dr. Demeter Zsófia és Kiss Lajos szerkesztésében a Gazdaság Házában. 2015-ben indult programsorozat Fehérváron abból az alkalomból, hogy 50 éve épült a városban az első panelház, ennek kapcsán összegyűjtötték a kor dokumentumait.

Csütörtökön mutatták be az Ötven éve történt - Volt egyszer egy ARÉV, volt egyszer egy kiállítás című kiadványt a Gazdaság Házában, amelyet dr. Demeter Zsófia történész és Kiss Lajos, az ARÉV Baráti Kör Egyesület elnöke szerkesztettek.

Az egykori „arévesek” értékörző és feltáró munkájának köszönhetően jött létre a nagyipari építési technológiákat, az ARÉV eredményeit, illetve közösségi munkáját bemutató vándorkiállítás. A megjelent könyvben is felidézett kor évtizedeiben átalakultak a nagyvárosok: új arca lett Székesfehérvárnak is, valamint az új technológia megjelenése hatott az egész infrastruktúrára, és szinte minden fehérvári lakosnak fűződnek emlékei, vannak kötődései a panelekhez.

A könyvbemutatón Kiss Lajos, az AREV Baráti Kör Egyesület elnöke kiemelte, a jubileumi kiállítás és a könyv célja is az, hogy megőrizzék ennek a közösségnek az értékeit.

Szólt a nagyipari technológiával készült épületekről, a panellakásokról is, amelyek a sokat hangoztatott rémhírekkel ellentétben nem dőlnek össze és még sokáig alkalmasak lesznek a lakhatásra. Az ARÉV Baráti Kör Egyesület elnöke elmondta, hogy a jubileumi kiállítás óriási sikert aratott, ezért is döntöttek amellett, hogy könyv formájában is hozzáférhetővé teszik annak anyagát.

A könyvbemutatón dr. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő mondott köszöntőt, majd a kiadványt Radetzky Jenő, a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke ajánlotta a megjelentek figyelmébe.

"Miért fontosak a múltat, az ARÉV múltját felidéző kiállítások, az emléktáblák vagy a kiadványok? Mert ezeket a történeteket - mind a szakmához, mind az életmódhoz, a családokhoz kapcsolódóakat - mesélik a maguk módján, és adják tovább." - fogalmazott köszöntőjében dr. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő. "Nekünk nemcsak a házakat, a lakótelepeket, a városrészeket kell karbantartanunk, gondoznunk, ápolnunk: néha vissza kell emlékeznünk a kezdetekre is, és mesélnünk kell, hogyan is volt akkoriban. Hiszen már ez is a város hagyományaihoz tartozik a maga fél évszázadával: a vállalat és az építőipari üzem a mi közösségünk része, a mi közösségünk éltette és működtette, teremtve meg sokunk számára a jelen körülményeit." - tette hozzá. Dr. Horváth Miklósné kiemelte, hogy a könyvbemutató egyben tisztelgés az ARÉV ikonikus alakja, Kiss József előtt és az egykori arévesek értékőrző és feltáró munkája előtt, amelynek köszönhetően nyomtatásban is megjelent és elérhető mindenki számára a 2015-ben nagy sikerrel megtartott Ötven éve történt című kiállítás anyaga.

Radetzky Jenő, a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke felidézte, hogy a II. világháború után a földig rombolt Székesfehérvár újra feltámadt, köszönhetően a fehérváriak élni akarásának, a város földrajzi elhelyezkedésének. "Az az elképzelés, hogy minél több embert a városba hozzanak, egy különleges igényt és szükségességet is jelentett, amit nem lehetett máshogy megoldani, mint egy másfajta építészeti jelenléttel." - fogalmazott a nagyipari építési technológia kapcsán, az ARÉV-ről szólva pedig kiemelte, hogy nem csak épületeket, hanem közösséget is építettek, ami legalább olyan fontos. Szólt arról is, hogy ilyen mértékű szakmai elhivatottsággal és összetartással egyetlen más volt szocialista nagyvállalat sem rendelkezett.

Az ARÉV 1949-es megalakulásától 1991-ig elsősorban Székesfehérvárt építette

Az ARÉV kiállításához kapcsolódó előadásaiban dr. Demeter Zsófia történész kiemeli, hogy a modern nagyváros és a nagyipari beruházások története Székesfehérváron az 1940-es években kezdődött és a város a 1930-as évek infrastrukturális fejlesztésének következtében vált képpé a nagyipar fogadásáa. A szerző a panelépítések közvetlen előzményeként említi, hogy a város vezetésének a II. világháború után csökkent népességgel és az épületállomány jelentős károsodásával kellett számolnia. A népesség az 1950-es években kezdett nőni, 1960-66 között már jelentősen növekedett, s az 1980-as évek elején érte el a csúcspontot.

Dr. Demeter Zsófia megemlíti azt is, hogy 1959-ben készült el Székesfehérvár általános rendezési terve, majd 1964-ben ennek második üteme. Ez már számolt azzal a helyi építészek által megfogalmazott igénnyel, hogy a tervezők a városiak érdekeit is vegyék igénybe. A városrendezési terv 1991. évi felülvizsgálatakor a helyi mérnökcsoport feladatként határozta meg az építési tilalmak feloldását, az erőszakos beépítések minimalizálását, a tömbbelső feltárását, a külvárosok emberléptékű, kisvárosias hangulatának megőrzését, és a zöldövezetek védelmét. Ebben a folyamatban építőipari kivitelezőként főszereplő volt az ARÉV. A vállalat 1949-es megalakulásától 1991-ig elsősorban Székesfehérvárt építette. Emellett dolgozott Fejér megyében, és a korszak végétől egyre többször a városon, a megyén, sőt, az országhatáron (Irak, Szovjetunió, Algéria, NSZK) kívül is. Székesfehérvár 1990-es évekbeli épületállományának közel 60 százalékát a vállalat építette. 1949-1992 között állami vállalat, 1980-tól ARÉV néven, majd 2003-ig részvénytársaság formájában működött, s végül jogutód nélkül szűnt meg.